

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल - २०२६

प्रथम वर्ष

सत्र - २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (BAYH23-201/YC-201/YC-2011)

दिनांक : २४/०४/२०२६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) दर्शनांचा परिचय लिहा.
 - २) अष्टांग योगातील यम सविस्तर लिहा.
 - ३) हठयोगावर निबंध लिहा.
 - ४) योगसाधनेतील अडथळे सांगा.
 - ५) नियम पालनाचे परिणाम सांगा.
 - ६) प्राणायाम व प्रत्याहार ही दोन अंगे स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) तत्त्वज्ञान व दर्शन याचा अर्थ थोडक्यात सांगा.
 - २) समाधीमार्गातील अडथळे दूर करण्यासाठी कोणता उपाय सांगितला आहे?
 - ३) आसन संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ४) योगसूत्रातील विविध पादांचे वर्णन करा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) हठयोगाचा अर्थ
 - २) अंतरंग योग
 - ३) धारणा व ध्यान फरक
 - ४) हठयोग व राजयोग

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (BAYH23-201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

-
- Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)**
- 1) Write an introduction of Darshana.
 - 2) Write in detail the Yamas of Ashtanga yoga.
 - 3) Write an essay on Hathyoga.
 - 4) Mention the obstacles in Yoga Sadhana.
 - 5) State the consequences of following Niyam.
 - 6) Explain the Pranayam and Pratyahar.
- Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)**
- 1) Briefly explain the meaning of Philosophy and Darshana.
 - 2) What remedy is given to remove the obstacles on the path to Samadhi.
 - 3) Explain the concept of Asana.
 - 4) Describe the various Paad in the yogsutra.
- Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)**
- 1) Meaning of Hathyoga
 - 2) Antaranga Yoga
 - 3) Difference between Dharana and Dhyana
 - 4) Hathyoga and Rajyoga
-